

ДВНАДЕСЕТ ПРИНЦИПА ЗА ДОБРО И ДЕМОКРАТИЧНО МЕСТНО УПРАВЛЕНИЕ

➔ Принцип 1

Прозрачност при провеждането на избори, представителство и участие

■ Местните избори трябва да се провеждат без манипулации, свободно и безпристрастно, в съответствие с международните стандарти и националното законодателство.

■ Гражданите са в центъра на обществената активност. Те трябва да се ангажират да участват в обществения живот на местно ниво по ясно дефинирани начини.

■ Всички мъже и жени трябва да имат право на глас при вземането на решения, пряко или чрез законно избрани представители. Това широко участие се основава на свободата на словото, събранията и сдруженията.

■ Всички мнения, включително и тези на непривилегированите и най-уязвимите групи, трябва да се изслушат и да се имат предвид при вземането на решения, включително по отношение и на разпределението на ресурсите.

■ Винаги трябва да се търси баланс между различните законни интереси и най-добрия интерес за цялата общност. Общите интереси на общността и начините за постигането им се формулират на базата на широк обществен консенсус.

■ Решенията трябва да се вземат в съответствие с волята на мнозинството, като се съблюдават правата и законните интереси на малцинството.

➔ Принцип 2

Отзивчивост

■ Целите, правилата, структурите и процедурите трябва да се адаптират към нуждите и законно обосноваваните очаквания на гражданите.

■ Трябва да се осигури предоставяне на обществени услуги и да се спазва разумен период за отговор на молбите и жалбите на гражданите.

➔ Принцип 3

Ефикасност и ефективност

■ Резултатите трябва да отговарят на целите, по които е постигнат обществен консенсус.

■ Трябва да се постига максимално оползотворяване на наличните ресурси.

■ Системите за управление следва да позволяват оценка и повишаване на ефикасността и ефективността на услугите.

■ Следва да се извършват регулярни одити за оценка и подобряване на изпълнението.

➔ Принцип 4

Откритост и прозрачност

■ Решенията следва да се вземат и да се изпълняват в съответствие с установените правила и норми.

■ Трябва да се осигурява публичен достъп до цялата неklasифицирана информация по начин и ред, определен от закона (напр. защита на неприкоснове-

ността или гарантиране на прозрачно провеждане на процедури по обществени поръчки).

■ Трябва да се осигури публичност на информацията за изпълнение на определени политики. Трябва да се осигури възможност за ефективно проследяване на постигнатите резултати и възможност за участие в дейността на местните власти.

➔ Принцип 5

Върховенство на закона

■ Местните власти трябва да спазват законите и да зачитат съдебните решения.

■ Приетите правила и разпоредби следва безпристрастно да се прилагат и да са в съответствие с предвидените от закона процедури.

➔ Принцип 6

Етично поведение

■ Общественото благо се поставя над личните интереси.

■ Трябва да се въведат ефективни мерки за предотвратяване и борба с всички форми на корупцията.

■ Своевременно трябва да се декларира конфликтът на интереси и засегнатите лица да се въздържат от участие при вземането на съответните решения

➔ Принцип 7

Компетенции и капацитет

■ Непрекъснато трябва да се поддържа и повишава професионалният капацитет на ангажираните в процеса на управление, за да се подобри ефективността от работата им и да се постигат по-добри резултати.

■ Държавните служители следва да се мотивират непрекъснато да подобряват своята работа.

■ Следва да бъдат създадени и да се прилагат методи и процедури, които превръщат уменията в капацитет и водят до постигането на по-добри резултати.

➔ Принцип 8

Иновации и готовност за промяна

■ Следва да се търсят нови и ефективни решения на проблемите и да се приоритизират съвременните методи за предоставяне на услуги.

■ Трябва да има готовност за въвеждане и тестване на нови програми, както и за използване на натрупания чужд опит.

■ Трябва да се създаде благоприятен климат за въвеждане на промени, в интерес на постигането на определени резултати.

➔ Принцип 9

Устойчивост и дългосрочна ориентация

■ При прилагане на настоящите политики трябва да се вземат под внимание нуждите на бъдещите поколения.

■ Непрекъснато следва да се взема под внимание устойчивото развитие на общността. Решенията

трябва да са насочени към покриване на всички разходи, като целта е да не се оставят на бъдещите поколения негативи и проблеми – били те екологични, структурни, финансови, икономически или социални.

■ Трябва да се осигури обща дългосрочна перспектива за бъдещето на местната общност при отчитане на непосредствените ѝ нужди.

■ Следва да съществува разбиране за историческите, културните и социални обвързаности, на които се основава тази перспектива.

➔ Принцип 10

Разумно финансово управление

■ Цените на предоставяните услуги не трябва да надхвърлят реалната им стойност, за да не се намали прекомерно търсенето, особено в случаите на предоставяне на важни публични услуги.

■ Трябва да се следи за целесъобразност при финансовото управление, включително при сключването на договори и използване на заеми, при изчисляването на ресурсите, приходите и резервите и при използването на извънредните приходи.

■ Многогодишните бюджетни планове следва да са изготвят при широко обществено обсъждане.

■ Рисковете трябва правилно да се преценяват и управляват, вкл. чрез реалистичното им разпределяне в случаите на публично-частни партньорства и публикуване на консолидирани отчети.

■ Местната власт трябва да участва в изготвяне на разпоредбите и споразуменията, касаещи междообщинската солидарност, справедливото разпределяне на тежестите, ползите и редуцирането на рисковете (изравнятелни системи, междообщинско сътрудничество, споделяне на рискове и др.).

➔ Принцип 11

Човешки права, културно разнообразие и социално сближаване

■ Местната власт следва да зачита, защитава и прилага човешките права, да се бори срещу всяка проява на дискриминация.

■ Културното разнообразие трябва да се приема като преимущество. Постоянно трябва да се работи за създаване на местна общност, в която всички да откриват своите интереси и да се идентифицират с нея, без да се чувстват изолирани

■ Трябва да се насърчават социалното сближаване и интеграцията на непривилегированите райони.

■ Следва да се гарантира достъпът до важни услуги, особено за най-неблагодетелстваните групи от населението.

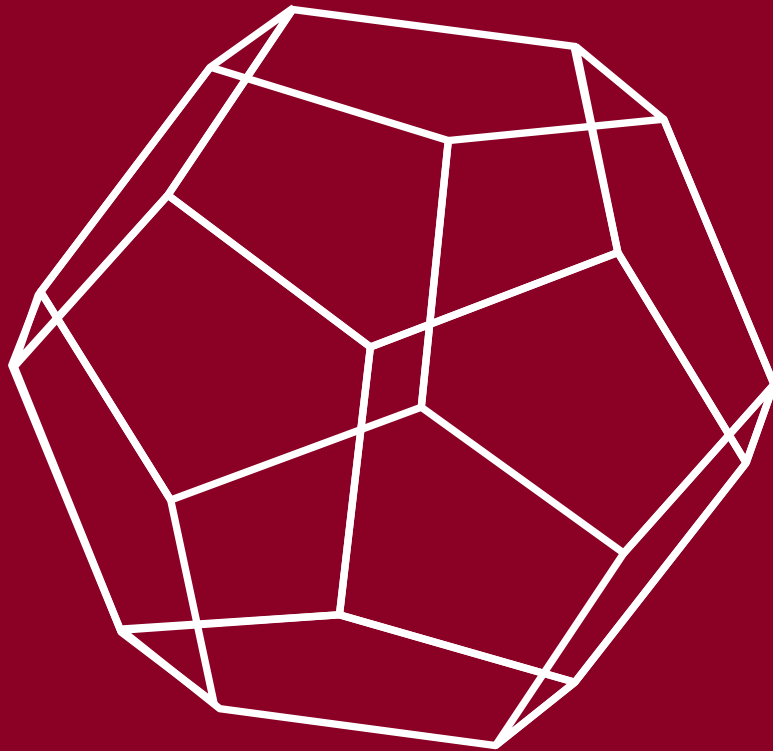
➔ Принцип 12

Отговорност

■ Всички ръководни лица и колективни органи следва да носят отговорност за своите решения.

■ Решенията следва да се разгласяват и обясняват. Решенията следва да могат да се санкционират.

■ Трябва да съществуват ефективни средства срещу злоупотреби и срещу такива действия на местните власти, които накърняват правата на гражданите.

Directorate of Democratic Institutions
Directorate General of Democracy and Political Affairs
Council of Europe – Strasbourg – F-67075

Tel: +33 3 88 41 28 48
Email: Info.DDI@coe.int

www.coe.int/local

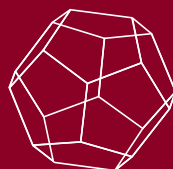

...and realizing the ideals and goals
...common heritage: democracy, human
...These values are as valid today
...a century ago. Citizens' expectations
...**Добро управление**
...for giving real effect to the values
...of democracy, human rights and rule of
...the needs of State and Government
...of the Council of Europe

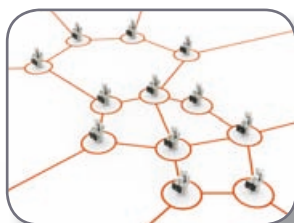
Иновации

Стратегия за иновации и добро Добро управление управление на местно ниво

Стратегия за иновации и добро управление на местно ниво

Одобрена през март 2008 г. Стратегия, е практически инструмент, който може да се използва за постигане на единодействие между всички заинтересовани страни на местно, регионално, национално и европейско ниво. Чрез съвместна дейности и общи методи да се работи за подобряване на качеството на местното управление, съгласно определените дванадесет принципа на доброто демократично управление.

Стратегията съдейства на местните власти за по-добро управление и предоставянето на услуги на гражданите.

Хората – в центъра на местната демокрация

Където и да живеем, работим или прекарваме свободното си време, стандартът ни на живот винаги ще се определя до голяма степен от качеството на нашето местно управление. Имаме право и трябва да искаме такава публична власт, която възприема сериозно нашите нужди и очаквания, която държи на качеството на нашия живот и се опитва да го подобри. Участието в местния живот следва да е достъпно за всички, да дава възможност за изслушване на различните мнения не само в навечерието на избори, а през целия мандат, когато обществените услуги се определят, организират и предефинират.

Ние искаме нашите местни власти да спазват закона, непрекъснато да подобряват предоставяните услуги и да са в крак с времето. Много от публичните услуги, които ползваме, ще бъдат доставени от нашите местни власти в замяна на местните данъци и такси, които плащаме. Нашите законни очаквания като граждани са за добро качество на услугите, за прозрачно, отговорно и отзивчиво местно управление.

Местната демокрация не е преходна фаза, а съществен елемент на демократичния строй. Тя е призната като такава от 44 европейски страни, които са ратифицирали Европейската харта за местно самоуправление на Съвета на Европа.

Ефективната местната демокрация – една разумна инвестиция...

Ефективното, прозрачно и отговорно местно самоуправление не е лукс, а една разумна инвестиция. Местна власт, която чува гласи ни, зачита разнообразието ни и е обърната към хората в нужда, показва, че се грижи за нашето общество и за нашето благосъстояние. Ние искаме да живеем в места, които са сигурни, чисти, предлагат разнообразие, добри образователни възможности, безопасни пътищата, удобен обществен транспорт, зони за отдих за нашите деца, лесен достъп до информация и т.н.

Ефективната демокрация и доброто управление на всички нива са от съществено значение за нашите общества. Те съдействат за предотвратяване на конфликтите, за осигуряване на стабилност, за подпомагане на икономическия и социален прогрес, за създаване на устойчиви общности, където всички ние искаме да живеем и работим.

Добро управление

Ролята на Съвета на Европа

Съветът на Европа насърчава непрекъснатото подобряване на качеството на демократичното управление на всички нива, като се започне от местното. Тя призовава правителствата да въведат политики и инструменти, които да подпомагат ефективността на местните власти. Тя подкрепя местните власти, които на практика се ангажират с ефективно демократично управление. Чрез Съвета на Европа европейските местни власти и техните сдружения могат да обменят опит и да се учат едни от други.

Съветът на Европа подкрепя институциите, които отговарят на целите на доброто управление. Съветът осъществява това чрез Стратегията за иновации и добро управление и европейски етикет, в чието разработване могат да вземат участие всички местни власти. През 2007 г. във Валенсия европейските министри, отговорни за местните и регионални власти в 47-те страни-членки на Съвета на Европа, обявиха Европейската стратегия за обща споделена цел.

Европейска стратегия за добро управление

Стратегическите 12 принципа (вж. следващата страница) са обвързани с основните ценности на европейската демокрация и формират пълния спектър от изисквания за добро демократично управление.

Чрез 12-те принципа, местните власти от всички 47 държави-членки на Съвета на Европа могат да подобрят трайно своето управление. Паралелно техните правителства трябва да създават и осигуряват институционалните условия за подобряване на местното управление, базирайки се на съществуващите ангажименти в рамките на Европейската харта за местно самоуправление и на други стандарти на Съвета на Европа.

Новият европейски Етикет за иновации и добро управление се присъжда на местни власти, постигнали високо общо ниво на управление, съгласно стратегията на 12-те принципа.

Етикетът се присъжда от независима комисия за подбор на национално ниво, която дава оценка на цялостното качество на управление местната власт по отношение на 12-те принципа

Как става това на практика?

1. **Местните власти** се ангажират постоянно да подобряват резултатите си. Те се призовават официално да приемат Стратегията и 12-те принципа.
2. **Правителствата или асоциациите на местните власти**, в зависимост от най-уместното равнище, изготвят и приемат

национални програми за действие, с акцент върху мерките, които трябва да се предприемат като ги разписват до конкретни стъпки за осъществяването им.

3. **Европейският етикет**, разработен и акредитиран от Съвета на Европа, се присъжда на национално ниво на местни власти, които са достигнали определено общо ниво на добро управление в съответствие с 12-те принципа

Какво може да направи централната власт?

В цяла Европа централните власти могат да обсъждат Стратегията с националните сдружения на местните власти. Ако те са съгласни, че Стратегията може да подпомогне създаването на условия за подобряване на местното управление, те може да се присъединят официално и да пристъпят към нейното прилагане. Те могат да поканят общините да участват.

Прилагането обикновено се осъществява чрез:

- назначаване на ръководител на проекта, който координира изпълнението;
- извършване на анализ на нуждите по отношение на всички или на някои от 12-те принципа, за да се прецени върху кои от тях трябва да се работи за подобряване на управлението;
- обсъждане на резултатите от анализа на потребностите и споделяне на опит и ноу-хау с други страни;
- приемане на Програма за действие, включваща специфични дейности за подобрене (например програми за обучение и изграждане на капацитет, правна реформа, предлагане на стимули, осигуряване на обмяна на опит).

Иновациите, експериментирането и ученето от другите са високо ефективни начини за подобряване на качеството на местното управление.

Какво могат да направят местните власти?

В страните, официално одобрили Стратегията:

По тяхна собствена инициатива или по покана от националната асоциация, местните власти могат да се присъединят и да пристъпят към изпълнението на 12-те принципа.

В страните, където Стратегията не е официално приета, местните власти могат:

- да се запознаят с 12 –те принципа на доброто демократично управление и официално да признаят своята ангажираност към тях, за предпочитане с решение на общинския съвет;
- да информират гражданите по най-подходящ начин за поетия ангажимент;
- да информират Съвета на Европа, централните и регионални власти за ангажимента;
- да изберат няколко приоритетни принципа, върху които могат да работят в краткосрочен и средносрочен план;
- да разработят план за действие за подобряване на управлението на база на приоритетни принципи;
- да оценят поне веднъж годишно работата и резултатите, съгласно приоритетните принципи; тази оценка може да бъде отчет от кмета, общинския съвет, комисия на Съвета или от независим орган.

Кой е отговорен за Стратегията?

Съветът на Европа – Платформата на заинтересованите страни, е изцяло отговорен за Стратегията. Платформата включва представители на постоянните органи на Съвета на Европа: Комитета на министрите, Парламентарната асамблея, Конгреса на местните и регионалните власти и Конференцията на неправителствените организации, както и представители от Надзорната комисия – Европейската комисия по местна и регионална демокрация (CDLR).

Платформата наблюдава и дава насоки за изпълнението на Стратегията и впоследствие я развива на базата на натрупания опит:

- По искане на националните и регионални правителства и асоциациите на местните власти предоставя подкрепа за осъществяването на инициативи и програми за предоставяне на добро демократично управление и прилагане на Стратегията;
- Одобрява тези програми за действие;
- Промотира Европейския етикет за иновации и добро управление в целия континент;
- Одобрява механизмите за присъждане на етикета на местните власти в отделните държави-членки. При поискване предоставя техническа подкрепа за разработването на тези механизми.

Символичен додекаедър с гравирани 12-те европейски принципа се връчва на местните власти с присъдена награда за Европейски етикет.

Как може представителите на местни власти да се присъединят към Стратегията?

Ако искате Вашите местни власти да се присъединят към Стратегията, независимо дали сте изборно лице, служител в местна администрация, политик или гражданин – можете да се свържете с асоциацията на местните власти в собствената Ви страна или с представител от дирекция „Демократични институции“ в Съвета на Европа в Страсбург (подробности на следващата страница). От тях ще разберете първите стъпки, чрез които да насърчите развитието на Вашите местни власти, регион или сдружение по посока на доброто управление, спазването на европейските принципи и ценности и превръщането на вашата общност в по-добро място за живеене.